

PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**ZESPOŁU SZKOLNO – PRZEDSZKOLNEGO
W SOKÓŁKACH**

Wrzesień 2020

Podstawa prawna:

1. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dn. 2 kwietnia 1997r.*
2. *Ustawa z dn. 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe,*
3. *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. przez Polskę w dn. 30 kwietnia 1991r.,*
4. *Europejska Karta Praw i Obowiązków Rodziców,*
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. , poz. 356),*
6. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 15 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.*
7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.*
9. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.*
10. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.*
11. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.*
12. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.*
13. *Statut Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Sokółkach.*

I. Wstęp

Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Cel wychowania - wszechstronnie dojrzały człowiek.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Cel profilaktyki - wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków.

Pomimo, że wychowanie i profilaktyka są procesami odrębnymi, różniącymi się celem działań, to obydwie są ze sobą ściśle powiązane i posiadają wspólny obszar. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

II. Charakterystyka środowiska szkolnego:

Zespół Szkolno – Przedszkolny to placówka podmiejska. Liczebność uczniów w klasach nie jest duża, co sprzyja wszechstronnemu rozwojowi wychowanków oraz łatwości w rozpoznawaniu ich indywidualnych możliwości i potrzeb. Szkoła jest na bieżąco i w miarę możliwości wyposażana w nowoczesne pomoce, we wszystkich salach są komputery, a w czterech klasach tablice multimedialne. W zespole zatrudniony jest pedagog szkolny, psycholog oraz logopeda, prowadzone są zajęcia dodatkowe oraz zajęcia w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Sytuacja materialna rodzin jest zróżnicowana. Większość rodzin reprezentuje średni i wysoki status społeczny. Część uczniów objęta jest dożywianiem na terenie szkoły. Zespół Szkolno – Przedszkolny zapewnia bezpieczne warunki do nauki i zabawy. Na terenie szkoły działa świetlica oraz biblioteka.

Nauczyciele współpracują z Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Miejską Komendą Policji w Koninie i Komisariatem Policji w Kazimierzu Biskupim, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kazimierzu Biskupim, Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przemocy w rodzinie, Sądem, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, służbą zdrowia.

Badania diagnostyczne wykazały, że uczniowie naszej placówki w większości czują się bezpieczni, nie doświadczają ataków agresji. Kilka zgłoszeń dotyczyło występowania przemocy słownej, odrzucenia przez rówieśników oraz agresji fizycznej i tej występującej na portalach społecznościowych.

Prawie połowa badanych uczniów przyznała, że zdarza im się popadać w konflikty z innymi osobami, a ok. 30% badanych stwierdziło, że w sytuacjach kryzysowych, stresujących, takich jak ocena niedostateczna, ważny sprawdzian czy problemy nie potrafi sobie radzić.

Uczniowie wolni są od nałogów, nie mają dostępu do substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. W większości znają negatywne skutki uzależnień. W pojedynczych przypadkach uczniowie przyznali się do spróbowania niedozwolonej substancji. Rodzice deklarują, że wiedzą jak i z kim ich dzieci spędzają wolny czas.

Potrzeby zgłaszane przez rodziców dzieci uczęszczających do naszej placówki to: rozbudowa szkoły, nowe sale lekcyjne, koła zainteresowań, częstszy kontakt przez e-dziennik.

III. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy rozpoznano następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Czynniki chroniące – czyli indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Do rozpoznanych czynników chroniących w zespole należą:

- silna więź z rodziną,
- możliwość odnoszenia sukcesu,
- pozytywny klimat szkoły,
- pozytywna grupa rówieśnicza,
- wsparcie szkoły w trudnych sytuacjach.

Czynniki ryzyka – czyli indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Do rozpoznanych czynników ryzyka w zespole należą:

- konflikty w rodzinie,
- przemoc i agresja,
- odrzucenie przez rówieśników,
- destrukcyjna grupa rówieśnicza,
- niska samoocena.

Znajomość czynników ryzyka i czynników chroniących, rozpoznanie ich w środowisku szkolnym i przedszkolnym oraz poza ich terenem wskazują kierunki działań wychowawczo – profilaktycznych w szkole.

W programie uwzględniono działania niwelujące złe zachowania, osłabiające czynniki ryzyka, działania wzmacniające i podtrzymujące pozytywne postawy uczniów.

IV. Wartości w naszej szkole

Wartość – to wszystko, co cenne i godne pożądania, co stanowi cel dążeń ludzkich, co uważane jest za ważne oraz sprzyjające i w taki sposób urzeczywistniane.

W procesie wychowawczym szkoła kieruje się wartościami istotnymi dla wszystkich członków społeczności szkolnej.

W naszym zespole są to:

- rodzina,
- bezpieczeństwo,
- akceptacja i tolerancja
- miłość,
- prawda.

Diagnozę środowiska Zespołu Szkolno – Przedszkolnego przeprowadzono na podstawie:

- rozmowy z dziećmi, uczniami, nauczycielami i rodzicami,
- obserwacji zachowania się dzieci młodszych i starszych,
- analizy dokumentacji nauczycieli, wychowawców i pedagoga,
- ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- informacji uzyskanych w ramach współpracy z instytucjami.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

V. Nasz absolwent

- Ma poczucie własnej godności i wartości.
- Dobrze funkcjonuje w środowisku lokalnym, w domu i w szkole.
- Wiedzę i umiejętności potrafi zastosować w praktyce.
- Posiada umiejętność efektywnego komunikowania się.
- Szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe regionu i kraju.
- Odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości.
- Rozumie innych i potrafi z nimi współpracować.
- Radzi sobie ze stresem.
- Kontroluje swoje emocje.
- Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną.
- Dbą o swój rozwój duchowy.
- Jest otwarty na innych, szczerzy i życzliwy oraz chętny do pomocy.
- Jest asertywny, tolerancyjny i odpowiedzialny.
- Jest kulturalny i odpowiedzialny.
- Jest wiarygodny i wytrwały.
- Cechuje go postawa obywatelska.

VI. Cele programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły , m.in. przez:

- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, rodziców i uczniów,
- Zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania,
- Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych odmiennych kulturowo,
- Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności wolontariatu,
- Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych,
- Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- Rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów,
- Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- Zwiększanie roli rodziców w szkole,
- Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa: policją, prokuraturą, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pełnomocnikiem burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym młodzieży, m.in. przez:

- Profilaktyka uzależnień- działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- Profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- Profilaktykę uzależnień od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów.
- Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, m.in. związanych z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie,
- Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji),
- Podejmowanie działań wychowawczych poprzez wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.

3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży, m.in. przez:

- Zdobywanie przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych
- Ukierunkowanie uczniów na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi,
- Tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w szkole,
- Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów.

4. Mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne, m.in. przez:

- Bieżące monitorowanie frekwencji uczniów,
- Poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów,
- Stosowanie w szkole jednolitego systemu usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć,
- Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami usprawiedliwiania nieobecności i zwolnień z zajęć oraz systemem kar i nagród związanych z frekwencją,
- Uświadomienie uczniom szczególnego wpływu liczby godzin nieusprawiedliwionych na osiągnięte wyniki w nauce oraz na ocenę zachowania,
- Uświadomienie wpływu nieobecności na możliwość niezyskania promocji do następnej klasy,
- Szybkie informowanie rodziców o wagarach dziecka.

VII. Spodziewane efekty:

1. Podwyższanie wyników w nauce i wzrost frekwencji na zajęciach szkolnych.
2. Umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
3. Świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
4. Uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, potrafią współpracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych.
5. Wzrost bezpieczeństwa na terenie szkoły.
6. Zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
7. Lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami.
8. Większa świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków.
9. Wychowanie umiejętności wśród uczniów radzenia sobie z uzależnieniem i skutecznego szukania pomocy.
10. Zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia.
11. Uczniowie nabywają umiejętności bezpiecznego i efektywnego korzystania w procesach edukacyjnych z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość.
12. Uczniowie respektują normy społeczne.

Realizacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego odbywa się w ramach:

- zajęć prowadzonych przez nauczycieli-wychowawców,
- zajęć prowadzonych przez nauczycieli zajęć edukacyjnych, biblioteki, świetlicy oraz specjalistów,
- godzin do dyspozycji wychowawcy,
- zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę,
- zajęć warsztatowych i ćwiczeń grupowych prowadzonych przez pedagoga,
- zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- innych zajęć.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu wychowawczo – profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, nauczyciel i specjalistów. Poddawany jest systematycznej ewaluacji i modyfikowany zgodnie z zaistniałymi sytuacjami, ma charakter otwarty. Bieżący monitoring pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych.

Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, aktywności, dyskusje z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne: informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, sprawozdania wychowawców z realizacji planów wychowawczych, informacje zebranych podczas spotkań z rodzicami, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli, wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców) obserwacja i ocena zachowań.